

מתוך : זאת יכולה להיות דרכך

בתוך : עיונים במורשו של יאנוש קורצ'אק, חוברת 4, עמ' 130-131

מאת : יאנוש קורצ'אק

תרגום : אורי אורלב

... אני מנסה לשוחח חרש קשידי מנחת על כתיבך – אז אולי טוב יותר בערב, מרחוק, כדי לא להבריח אפלו במבט, ולא לבחון את הרשם, ולהקביל אותך רק בחמימות הנשימה, כמו בקרן שמש אשר בימי הסתיו המאחרים כבר אינה מחממת – לא להקביל אותך בזר ניצוצות אלא בניצוץ אחד זעיר.

(המשפט השתבש שוב)

אם כן אולי כך : סטית אתה מדרכך, והרי זה קורה כשהחיים הם רחוב בלתי מכר ; הרי אפלו בארצות רחוקות אין דרכים סבוכות וזרות יותר, שבילים ונתיבים נעלמים מאלה.

מפעם לפעם עצר אותך עובר אורח זה או אחר ודבר על לבך ועורר בך תקוות שוא שיובילך בדרך הנכונה, מפני שהוא מכיר ויודע וכבר היה כאן, עבר בדרך הזאת או בחן את מפת העיר.

עורר את אמונתך.

- טוב, תוביל אותי.

והרי זה מושך ומעורר יותר כשנחנים משיחה ומישהו מראה לך כל מה שראוי לתשומת לב.

- תראה כמה שזה מעניין, תביט, כמה שזה מצחיק. תעמד כאן, יותר גבוה, תסתכל למעלה. אל תשתה את הלימונדה הזאת, פעם קבלתי ממנה כאב בטן. תראה כמה שהם מצחיקים : השמן הזה, הקוף הזה, החזיר הזה. תראה – הולך כאן גנרל. תראה את הברנש עם הברנשית. טוב לאחד כזה. ואלה – טוב להם. אהבה, חשיבות, שלטון. השתחוה – משורר מפרסם. הנה הולך נואם לאספה. ידבר אל אלפים. בוא יותר מהר – קבצן מנסה להטפל אלינו. אני מכיר את הפרח הזה. בוא נעבר לצד השני – מלשין אחד מרגל אחרינו ומנסה להאזין לשיחתנו. נעים כשיש לך מכונית פרטית. – וככה, מה הערך שלנו בכל ההמון הזה.

- ואתם הולכים לךם ומשוחחים, הולכים לךם בשנים וכך זה קל יותר, יותר עליו ומחר ואולי גם בטוח יותר.

- ורק פה נשם מגיע קול אחר מאיזה מקום, מבצבצת שאלה קשה :

- מדוע אני חב ללכת דווקא ברחוב הזה? האם הצל שלו לא מסתיר לי משהו, הפטפוט שלו לא מחריש קולות אחרים? האמנם כדאי לעצור דווקא ליד חלון הראווה הזה ולהצדיע לגנראלים שלו, אותות ההצטיינות, לספרים ולציורים שלו?

- האם זה שלי או של ברנט, בז'וזבסקי, ליסל, בארטקייביץ' – של זקנים וצעירים, הגדולים ביותר והבינוניים?

- בעצם, לאן אנחנו הולכים?

- האם לא סטיתי מן הדרך?

- האם לא אטעה?

- כמה זמן אנחנו כבר יחד?

- האם זו שעתו או שעתו? האם זהו קצב צעדיו, האם הוא בחר את הכוון? האם זו צורת הסתכלותו, הנושאים שלו, האזנים והעיניים שלו, צד שמאל או צד ימין של הנתיב? ואולי לחזור, והפעם ללכת אחרת, באותה הדרך, או אולי בדרך אחרת? האם הוא עוזר לי, האם הוא מזיק ומפריע, מקל או מקשה עלי את משימתי?
- שפא לבלות יותר בחברתו, או להמעיט? גידד?
- האם הקבצן הזה באמת פרחה? האם הילד רק צורח, כפי שהוא אומר, או שהילד בוכה, מה אני חושב ומרגיש?
- אולי כדאי לעצור ולשאל? אולי אבדו לו חמשה גרושי, אולי מציק לו מסמר בנעל? אולי אביו הלך לבית חולים לבקר את אמו וסרב לקחת אותו. אולי הילד רעב, אולי צמא, אולי קרע את מכנסיו החדשים ופוחד לחזור הביתה?
- אולי כדאי לעצור ולשאל, ליעץ ולעזור?